

**Til bestyrelsen og skoleledelsen
2010.**

Skals 11. januar

ved Bjerregrav Friskole.

Tilsynsrapport for skoleåret 2009/ 10.

Formålet med den årlige tilsynsrapport er beskrevet i lovgrundlaget for de frie grundskoler i bek. nr. 764 af 3. juli 2006, hvor hovedopgaven består i at vurdere, om undervisningen i friskolen "står mål med undervisningen i folkeskolen".

Det er aftalt, at tilsynet i indeværende skoleår består af følgende elementer:

1. - møde med skoleledelsen efterår 2009, herunder bl.a. gennemgang af skolens planer, timestfordeling og øvrige strategier for skoleåret.
2. – udtag af tilfældige klassers testmateriale i fagene dansk og matematik for vurdering og sammenligning med øvrige skolers resultater, dels i Viborg kommunes folkeskoler, og dels landsresultater.
3. - planlagt tilsynsdag fredag den 20. november 2009 med overværelse af undervisningen i udvalgte klasser, samt efterfølgende evaluering med de involverede lærere, skolens leder og den tilsynsførende.
4. – uanmeldt besøg på skolen (mandag den 11. januar 2010) med overværelse af undervisningen i en tilfældigt udvalgt klasse.
5. – vurderinger og konklusioner på tilsynet 2009/ 10.
6. – forslag til opmærksomhedsfelter og andre anbefalinger til fremme af kvaliteten i skole og dens undervisning.

Hovedkonklusion.

På baggrund af tilsynet i undervisningen, tests og den efterfølgende evaluering, **er det tilsynets klare opfattelse, at undervisningen på Bjerregrav Friskole på alle observerede parametre, fuldt ud står mål med undervisningen i folkeskolen.**

Herudover kan det fremhæves, at **på områder som: anerkendende omgangsform, nærhed, trivsel, engagement og faglighed er skolen meget ambitiøs, og det resulterer i en skoledag præget af en "lethed, seriøsitet og varme", der ligger langt over, hvad der kan forventes i en gennemsnitlig folkeskole.**

Indtryk og vurderinger fra tilsynsbesøgene.

Omgangsform.

Det er kendetegnende for alle klassebesøgene, samt den almindelige omgang på skolen, at Bjerregrav Friskole er et trygt og godt sted at være. Overalt møder man positive, glade og arbejdsomme elever og lærere. Det er som om, det er en selvfølge, at undervisning og læring er vigtig for alle elever. Der bruges **ingen** tid på korrektion, rettesættelse eller anden voksenindgriben i timerne. Det giver et enestående "rum" for undervisning og læring.

At dette ikke er en selvfølge, kan man forvise sig om, når man hører og ser beretninger fra folkeskolernes dagligdag anno 2010.

Der er tale om et enestående læringsmiljø.

Undervisning.

Undervisning er overværet i 2. klasse, dansk og matematik, samt 8. klasse i dansk og engelsk. Dertil et uanmeldt besøg i dansk i 1./ 3. klasse.

Al undervisning var præget af gedigen og godt gennemtænkt undervisning, med tilpas variation i aktiviteter og passende udfordringer for eleverne.

Der er i tilsynet fokuseret på følgende elementer i undervisningen:

- lærerens ledelse i klasserummet, herunder tydelighed, overblik, organisering og instruktionens klarhed, mv.
- lærerens udstråling, kropssprog, stemmeføring, holdning og værdier,
- fagligheden, herunder indhold, væsentlighed, progression, metode, variation, tempo mv,
- elevernes modtagelighed, herunder, motivation, deltagelse, engagement, selvhjulpethed, adfærd, relationer mv.

Alle lektioner var præget af maksimal tilstedeværelse, opmærksomhed, arbejdsomhed og hjælpsomhed på et højt niveau. Dertil er undervisningen, som nævnt, præget af varme, godt humør og plads til kvikke bemærkninger.

Evaluering.

Umiddelbart i forlængelse af den planlagte tilsynsdag, holdt lærerne, skolelederen og den tilsynsførende fælles evaluering og feed back af dagens undervisning.

Det er en måske ofte overset funktion i en travl skolehverdag, at bruge tid på selvevaluering og kollegial feed back på undervisningen. Ikke desto mindre, er det et meget værdifuldt element i udviklingen og perfektionen af den enkelte lærers optimale undervisningsstil.

Det burde sættes i system, så det var en selvfølgelig del af teamets og skoleledelsens faste arbejde med udvikling af skolens dagligdag.

Lærerne evnede på glimrende vis at reflektere over egen praksis og var meget interesseret i feed back på undervisning, egen "stil" og virkemidler.

Test.

Der er gennemgået læseprøver fra april 2009, 1. klasse og maj 2009, 3. klasse. Der er tale om OS 64, en gruppelæseprøve, hvis klasseresultat er sammenlignet med dels Viborg-skolerne og landsgennemsnittet.

Resultatet opgøres i 4 kategorier: meget hurtige og sikre, hurtige og sikre, langsomme og sikre og restgruppen af usikre læsere.

1. klasse, Bjerregrav Friskole scorer dårligere end Viborg-skolernes gennemsnit, som ligger pænt over landsgennemsnittet. Klassen ligger også under landsgennemsnittet.

Der kan være mange grunde til resultatet. Det fremgår ikke af gruppetesten, hvad der er forklaringer, muligheder eller anden pædagogisk viden for den fremtidige undervisning i læsning.

Det er så at sige, en "temperatur-måling" på klassens læsestandpunkt på et givet tidspunkt.

Lærerens kendskab til den enkelte elevs vanskeligheder og læsestrategier, vil ofte kunne anviser den rette undervisning og må være afsættet for tilrettelæggelsen af læseundervisningen i klassen.

Der bør være fokus på netop denne klasses læseudvikling, og klassen bør screenes for elever med mulige svære læsevanskeligheder. Skolens læsevejleder vil kunne vejlede i dette arbejde, hvis det ikke allerede er igangsat.

3. klasse, Bjerregrav Friskole er testet med SL 60, som ligeledes er en gruppelæseprøve, og her er resultatet bedre, men dog ligeledes under gennemsnit for Viborg-skolerne samt landsnormen.

Også for denne klasse gælder, at der bør være særlig opmærksomhed på læseudviklingen.

Matematik.

5. og 6. klasse er testet i foråret 2009 i en pædagogisk analyse, kaldet MAT-prøver. Resultatet opgøres i "antal rigtige" samt tempo i opgaveløsningen. Eleverne inddeles i 9 kategorier. For begge klassers

vedkommende gælder at de scorer over gennemsnittet, ud fra en normalfordeling. Et meget tilfredsstillende resultat.

Om testning af elever i undervisningen kan generelt siges, at det er et uundværligt og utilstrækkeligt redskab i evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Læreren kan blive opmærksom på/ blive bekræftet i elevernes præstationer i særlige faglige færdigheder.

Men testning kan aldrig blive et udtryk for elevens samlede udbytte eller resultat af undervisningen. Dertil er læring og udvikling en alt for kompleks størrelse. Men betydningen af test til korrektion af metode, materiale og læringsstil må ikke underkendes.

Særlige opmærksomhedsfelter og anbefalinger.

- Det anbefales, at skolen udvikler en praksis og rutine for løbende selvevaluering og kollegial feedback i undervisningen. Skoleledelsen har en selvfølgelig rolle i denne opgave, måske den vigtigste overhovedet.
- Det er fortsat vigtigt, at skolen indgår i faglige fællesskaber med andre skoler og undervisere, således både lærere og elever oplever sig som en del af større fællesskaber, med den faglige og sociale inspiration det kan give alle parter.
- Skolen må til stadighed følge den enkelte elevs faglige og sociale udvikling tæt, således den rette støtte og hjælp sættes ind i tide, til optimering af elevernes udbytte af skolegangen.

Skals den 11. januar 2010.

Karl Engelbrecht,

Tilsynsførende.